

Równowaga płci w organach spółek

W 2012 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy mającej na celu poprawę równowagi płci w organach spółek. Zawierał on wymóg, aby osoby płci niedostatecznie reprezentowanej stanowiły 40% członków zarządu spółek notowanych na giełdzie. Chociaż Parlament Europejski poparł wniosek w 2013 r., dyrektywa nadal nie została przyjęta ze względu na zastrzeżenia kilku państw członkowskich w Radzie. Oczekuje się, że podczas pierwszej październikowej sesji plenarnej Parlament przeprowadzi debatę na temat stanu prac nad proponowaną dyrektywą.

Kontekst

W 2020 r. kobiety stanowią jedynie 28,7% członków zarządu największych spółek giełdowych w UE-27. Odsetek ten jest nierównomiernie rozłożony w całej UE, przy czym tylko jedno państwo członkowskie (Francja) osiągnęło i przekroczyło poziom 40% kobiet w zarządach, po przyjęciu kwoty 40% w 2011 r. Inne państwa członkowskie, które zbliżają się do poziomu 40%, to Belgia, Dania, Niemcy, Włochy, Niderlandy, Finlandia i Szwecja. Krajowe podejścia regulacyjne są obecnie bardzo zróżnicowane, ale najszybsze postępy osiągnięto tam, gdzie podejście jest najbardziej rygorystyczne (Belgia, Włochy, Francja). Postępy osiągnięto również w niektórych państwach o łagodniejszym podejściu, takich jak Szwecja i Finlandia, aczkolwiek pod rygorem wprowadzenia bardziej surowych przepisów w razie niepowodzenia.

Korzyści gospodarcze wynikające z lepszej równowagi płci w zarządach spółek są promowane przez Międzynarodową Organizację Pracy, Bank Światowy i OECD. Rozmowy z dyrektorami generalnymi przeprowadzone przez firmę McKinsey pokazują również, jak ważna jest różnorodność zarządów – m.in. dla poprawy procesu decyzyjnego poprzez wyeliminowanie grupowego myślenia. Badania nad tym zagadnieniem nie zawsze są rozstrzygające, ale według krytyków może to wynikać z tendencji większości badań do nadmiernego skupiania się na samej obecności kobiet w zarządach, bez analizowania ich faktycznego wkładu i sposobu, w jaki wywierają one wpływ. Udowodniono, że zarządy zróżnicowane pod względem płci mają pozytywny wpływ na przejrzystość firm, a przedsiębiorstwa, na których czele stoją kobiety, mają większe szanse na utrzymanie się w branży. Stwierdzono istotne pozytywne relacje pomiędzy obecnością kobiet w zarządach a wartością firmy. Brak kobiet na stanowiskach kierowniczych można również uznać za niesprawiedliwość i za marnowanie kapitału ludzkiego.

Wniosek Komisji Europejskiej

W 2012 r. Komisja wystąpiła z wnioskiem dotyczącym dyrektywy o poprawie równowagi płci wśród dyrektorów niewykonawczych spółek, których akcje są notowane na giełdzie, i o odnośnych środkach. Podstawą wniosku był art. 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który odnosi się do zasady równości płci w zakresie zatrudnienia i pracy i uznaje działanie pozytywne za metodę jej osiągnięcia. Wyznaczono w nim cel co najmniej 40% członków niewykonawczych płci niedostatecznie reprezentowanej w zarządach, który należało osiągnąć do 2018 r. w przedsiębiorstwach sektora publicznego i do 2020 r. w sektorze prywatnym. Nominacje winny opierać się na jasnych i neutralnych kryteriach, a w przypadku kandydatów o równych kwalifikacjach należy dać przewagę osobom płci niedostatecznie reprezentowanej. Dyrektywa nie miałaby zastosowania do MŚP, a w przypadku państw członkowskich, które zdecydują się na stosowanie tego celu zarówno do dyrektorów wykonawczych, jak i niewykonawczych, obowiązywałby niższy poziom (33%). Wniosek nie został przyjęty, ponieważ kilka państw członkowskich ma zastrzeżenia – głównie w związku z pomocniczością i ponieważ niektóre z nich mają już odnośne przepisy krajowe. Według stanu na maj 2020 r. osiem państw członkowskich zgłosiło sprzeciw wobec wniosku. Komisja podtrzymuje jednak swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz tego dossier, włączając je do priorytetów strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

Parlament zdecydowanie poparł przepisy w tej dziedzinie i zdecydowaną większością głosów przyjął swoje [stanowisko](#) w pierwszym czytaniu w dniu [20 listopada 2013 r.](#) W stanowisku tym wezwał m.in. do zaostrzenia kar. Parlament [wielokrotnie](#) naciskał na postępy i odblokowanie wniosku – ostatnio w [lutym 2019 r.](#) i [styczniu 2020 r.](#)

